

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 25.04.1967, sp. zn. 7 Tz 13/67, ECLI:CZ:NS:1967:7.TZ.13.1967.1

Číslo: 60/1967

Právní věta: Použije-li pachatel trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí menší intenzity, pak tato skutečnost pouze snižuje stupeň nebezpečnosti trestného činu loupeže pro společnost. Ani výjimečně malá intenzita násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí není důvodem pro posouzení jednání pachatele jako trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 25.04.1967

Spisová značka: 7 Tz 13/67

Číslo rozhodnutí: 60

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Loupež, Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 234
§ 247

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 60/1967 sb. rozh.

Použije-li pachatel trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí menší intenzity, pak tato skutečnost pouze snižuje stupeň nebezpečnosti trestného činu loupeže pro společnost. Ani výjimečně malá intenzita násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí není důvodem pro posouzení jednání pachatele jako trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 25. 4. 1967 - [7 Tz 13/67](#).)

Rozsudkem okresního soudu v K. ze dne 15. 11. 1966 sp. zn. 9 T 109/66 byl obviněný uznán vinným trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání čtyř let.

K odvolání obviněného krajský soud zrušil v celém rozsahu rozsudek okresního soudu a uznal obviněného vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. a uložil mu trest odnětí

svobody v trvání 18 měsíců.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem zrušil rozsudek krajského soudu a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v K. z 15. 11. 1966 sp. zn. 9 T 109/66 byl obviněný uznán vinným, že 30. dubna 1966 kolem 01.00 hod. v K. na odlehlém místě v podnapilém stavu uchoopil za klopky kabátu rovněž podnapilého K, vyzval ho, aby mu vydal všechno, co má u sebe a začal jej proti jeho vůli prohledávat; nic však neodcizil, protože byl zadržen příslušníkem VB. Tento skutek okresní soud posoudil jako trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. a obviněnému uložil trest odnětí svobody v trvání čtyř let se zařazením do II. nápravné výchovné skupiny pro výkon trestu. Znaky trestného činu loupeže spatřoval okresní soud v tom, že obviněný po vyzvání poškozeného, aby mu vydal všechno co má u sebe, jím cloumal, držel ho pod krkem za kabát nebo za klopky kabátu, takže svoboda rozhodování napadeného, který se s obviněným neznal, byla omezena obavou, co bude následovat, jestli se nepodvolí příkazu vydat věci. V tom okresní soud spatřoval pohružku bezprostředního násilí, nesenou úmyslem obviněného zmocnit se peněz, případně jiných věcí napadeného.

Krajský soud k odvolání obviněného doplnil dokazování opětovným výslechem obviněného a svědka přísl. VB a po zrušení rozsudku soudu prvního stupně v celém rozsahu uznal obviněného vinným, že dne 30. dubna 1966 v nočních hodinách v K. v podnapilém stavu zadržoval podnapilého K, kterému chtěl odcizit peníze, což se mu však nepodařilo, protože byl zadržen příslušníkem VB. Tento skutek krajský soud posoudil jako pokus trestného činu krádeže podle § 8 odst. 1, § 247 odst. 1 tr. zák. a obviněnému uložil podle § 247 odst. 1 tr. zák. trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců se zařazením do II. nápravně výchovné skupiny pro výkon trestu.

Nejvyšší soud přezkoumal napadený rozsudek i předcházející řízení a zjistil, že byl porušen zákon.

Krajský soud, stejně jako soud prvního stupně, vybudoval svá skutková zjištění především na výpovědi svědka přísl. VB, který pozoroval čin z bezprostřední blízkosti a o jehož nezájatosti není důvodu pochybovat. Ten uvedl, že obviněný, který ze shora uvedených okolností šel se svědkem K tmavou uličkou, se pojednou před něj postavil a přikázal mu, aby mu vydal všechno, co má u sebe. Současně začal prohledávat kapsy svědka K a snažil se mu přitom sáhnout do vnitřní náprsní kapsy kabátu. Svědek K na toto počínání obviněného nejprve odpověděl, že má u sebe jen 3,- Kčs. Obviněný opakoval svou výzvu zvýšeným hlasem a opět se snažil sáhnout svědku K do náprsní kapsy. Ten se tomuto jednání bránil a odstrkával obviněného od sebe. Přísl. VB pak slyšel, jak obviněný svědku K řekl: „Máš to marné, nesnaž se volat o pomoc“. Pak byl chvíli klid, přičemž oba muži popošli několik metrů. Po chvíli začal obviněný chytat svědka K za klopky kabátu, event. za kapsičku u saka a snažil se mu opět prohledávat kapsy. Tomu se napadený bránil jednak rukou, jednak prázdným kufrem, který držel v druhé ruce a jímž obviněného od sebe odstrkával. V této fázi přešel útok obviněného a obrana napadeného již do šarvátky mezi oběma. V okamžiku zákroku příslušníka VB držel obviněný napadeného pod krkem za klopky saka.

Tato výpověď se v podstatných směrech shoduje s výpovědí svědka K. Ten bezprostředně po činu před vyšetřovatelem uvedl, že obviněný ho chytil za ramena, silně ho stiskl a vyzval, aby vytáhl z kapsy všechno, co má. Když mu svědek nevyhověl, začal mu sahat do vnitřní kapsy kabátu. Tomu se svědek bránil tím, že obviněného od sebe odstrkával, a že se na něj rozehnal kufrem, který držel v ruce. V hlavním líčení svědek K opakoval tyto podstatné momenty skutkového děje, přičemž dodal, že obviněný se ho snažil přidržet, aby mu neutekl, za rameno nebo za klopky. Přitom mu sáhl do svrchní kapsičky saka. Svědek se proti jednání obviněného bránil kufrem, aby se k němu obviněný

nedostal.

Krajský soud dospěl k závěru, že obviněný sice svědka K přidržoval asi 3 - 4 minuty za sako v úmyslu zmocnit se jeho peněz čemuž se napadený bránil tím, že obviněného od sebe odstrkával, že však toto jednání obviněného se nevyznačovalo takovou intenzitou, aby je bylo možno posuzovat jako užití násilí nebo pohrůžku násilím ve smyslu § 234 odst. 1 tr. zák.

S tímto závěrem krajského soudu nelze souhlasit. Spáchání trestného činu loupeže předpokládá, že pachatel užije proti jinému násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí, a že takto jedná v úmyslu zmocnit se cizí věci. Násilí nebo pohrůžka bezprostředního násilí je tedy prostředkem k cíli, kterého bez použití násilí ev. pohrůžky dosahuje pachatel trestného činu krádeže příp. rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví. Trestný čin loupeže a trestný čin krádeže, příp. obdobný trestný čin ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví, nejsou tedy souvztažné v tom smyslu, že by záviselo na intenzitě použitého násilí nebo pohrůžky násilím proti jinému, zda čin lze posoudit jako loupež nebo jako krádež. I když užití násilí nebo pohrůžka bezprostředního násilí má mírnější formu, jde za splnění ostatních znaků skutkové podstaty o loupež, pokud čin obecně dosahuje intenzity nebezpečnosti trestného činu pro společnost. Nižší intenzita násilí ev. pohrůžky jenom snižuje stupeň nebezpečnosti trestného činu loupeže pro společnost. Je-li tato intenzita výjimečně malá, může to být důvodem k uložení trestu s použitím § 40 tr. zák. pro výjimečné okolnosti činu pro společnost. Ani výjimečně malá intenzita násilí nebo pohrůžky násilím však v takovém případě nemůže být důvodem pro kvalifikaci činu jako krádeže podle § 247 tr. zák., protože o tento trestný čin se může jednat jenom v případě, že přivlastnění věci jejím zmocněním pachatel spáchal vůbec bez použití jakéhokoliv násilí nebo pohrůžky násilím proti jinému, tj. proti fyzické osobě. O tom, jak intenzivního násilí je u trestného činu loupeže třeba použít, rozhodují konkrétní okolnosti případu včetně intenzity odporu napadeného. Je-li tato intenzita poměrně malá, jako tomu bylo v posuzovaném případě, může být považováno za násilí ve smyslu znaku trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. i poměrně málo intenzivní donucování napadeného k trpění takové činnosti pachatele, která má vést ke zmocnění se věci napadeného.

Tím, že krajský soud v O. nesprávně hodnotil jednání obviněného vůči svědku K tak, že sice šlo o zadržování svědka po dobu několika minut v úmyslu zmocnit se jeho věcí, čemuž se svědek bránil, ale že nešlo o násilí ve smyslu § 234 odst. 1 tr. zák., porušil zákon v ustanovení § 234 odst. 1 tr. zák., protože nevezal v úvahu všechny skutečnosti ohledně charakteru jednání obviněného vůči svědku K, jak vyplynuly ze shora citovaných svědeckých výpovědí.